

Universitetsbiblioteket i Agder Årsmelding 2015

Innledning

«Universitetsbiblioteket i Agder (UBA) skal vere ein aktiv bidragsytar til forskning og læring ved Universitetet i Agder. UBA skal delta aktivt i kunnskapsutviklinga ved å stille samlingar, kompetanse og tenester av høy kvalitet til rådvælde for studentar, tilsette og samfunnet rundt. Biblioteket skal fungere som ein god læringsarena og eit kompetansesenter for bruk av informasjonsressursar. UBA skal vere eit hevdvunne forskingsbibliotek som deltek i den lokale, regionale, nasjonale og internasjonale biblioteknettverket»

Slik innledes Universitetsbibliotekets strategiplan 2015, og det primære hovedfokuset i UBs strategiplan er tilknyttet følgende områder:

- Brukerorientering
- Tilgang til informasjonsressurser
- Kvalitet i læringsmiljøet

Universitetsbiblioteket i Agder (UB) har en strategi med nær tilknytting til Universitetet i Agder sin strategi som løper ut 2015. Noen av hovedfokusområdene for UB i 2015 har vært økt satsing på støtte til forskning særlig knyttet til målgruppen Ph.d-kandidater, mer effektive sluttbrukerverktøy for hovedmålgruppene studenter og ansatte ved UiA og fortsatt satsing på åpen tilgang (Open Access) til vitenskapelig informasjon.

Organisasjon

Universitetsbiblioteket i Agder har to fysiske bibliotek (Grimstad og Kristiansand), en filial på Metochi med overbygningen det digitale bibliotek <http://www.uia.no/uba> som gir brukerne tilgang til elektroniske ressurser og tjenester døgnet rundt. UBA er organisert i tre virksomhetsområder. Alle? Ansatte har tilhørighet til ett av dem, men de fleste har oppgaver på tvers av organisasjonen. Jesper Christian Mørch tiltrådte som ny bibliotekdirektør i april 2015.

Virksomhetsområdene

Fag og formidling

Oppgaver: Kontakt og forskningsstøtte til fakultet/fagmiljø. Undervisning i informasjonskompetanse, veiledning, samlingsutvikling, nettsider og markedsføring. Leder: Tord Augland.

Samlinger

Oppgaver: Anskaffe og legge til rette trykte og elektroniske informasjonsressurser slik at sluttbruker kan gjenfinne og bruke disse i biblioteket og på nettet. Leder: Anne-Åse Kallhovd

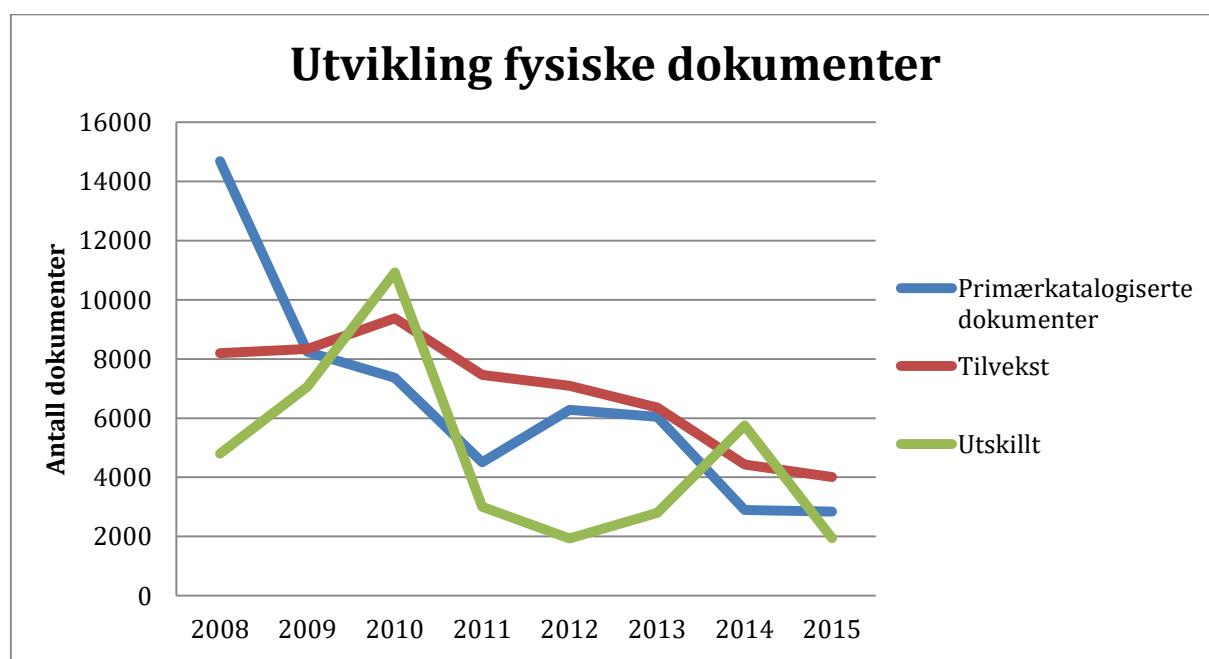
Publikumstjenester

Oppgaver: Formidle dokumenter fra egne samlinger eller fra andre bibliotek – fysisk og elektronisk. Sørge for at lokaler, arbeidsplasser og utstyr fungerer godt og at bibliotekets brukere får den service og veiledning de har behov for fra et kompetent personale. Leder: Lone Bak.

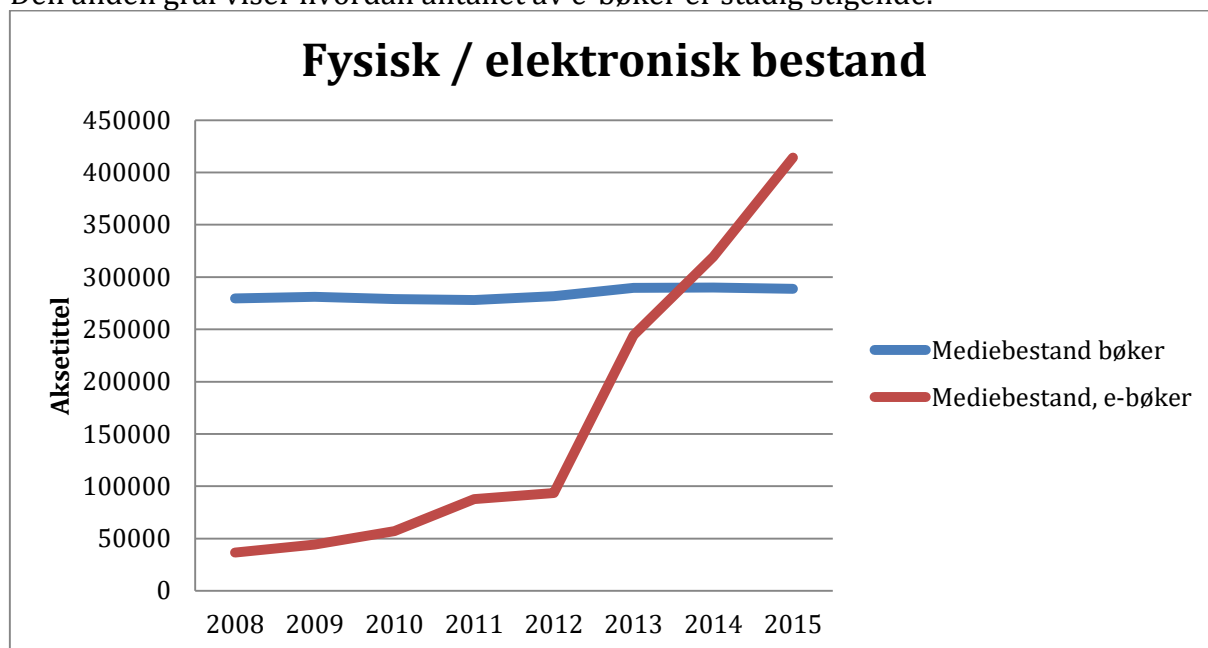
Mot det digitale bibliotek

Universitetsbibliotekets samlinger blir langsomt mer og mer digitale. På alle punkter vokser den digitale samlingen og ikke minst bruken. Antallet e-bøker er konstant stigende da flere og flere relevante titler tilgjengeliggjøres som e-bøker. Tilveksten av nye bøker er langt høyere for e-bøker enn for den trykte litteraturen som holdes på noenlunde samme nivå. Utviklingen kan lett spores i følgende tre grafer.

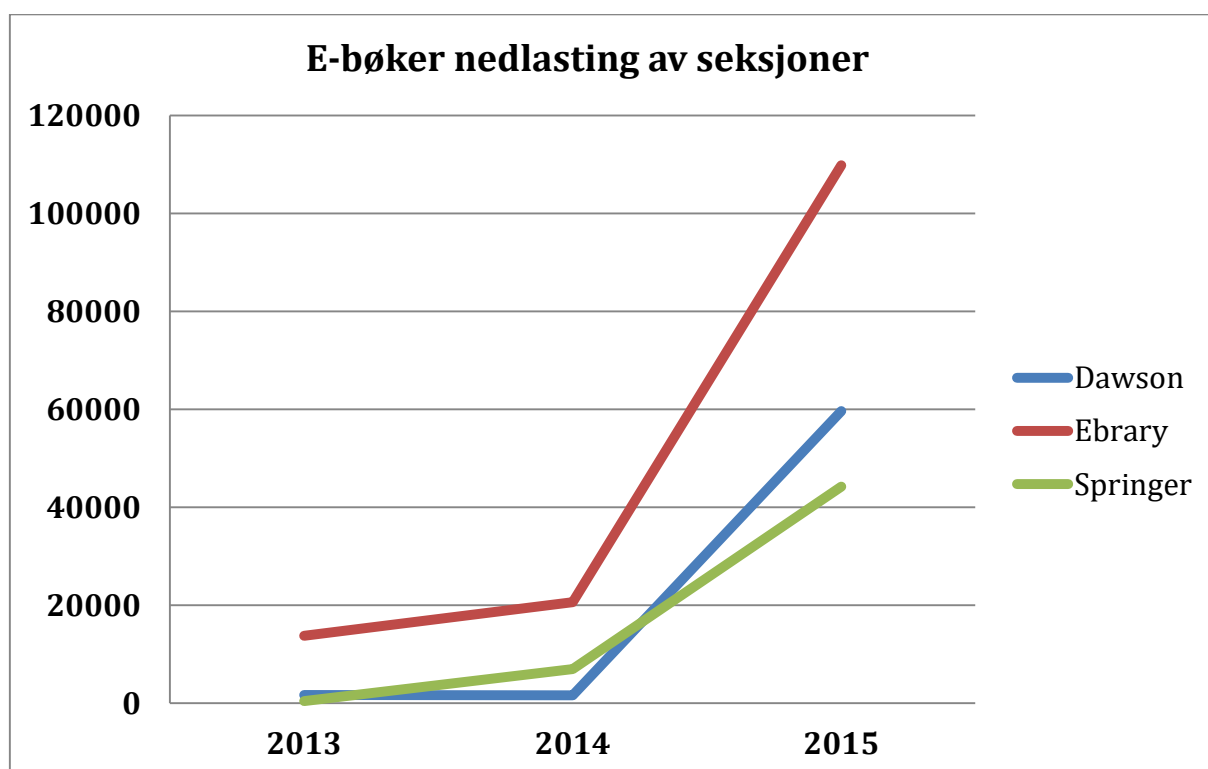
Den første grafen viser et en liten nedgang i tilveksten av nye dokumenter, og en stor økning i utskilte (kasserte og deponerte?) dokumenter,. Detteskyldes bibliotekets store fokus på skifte av biblioteksystem i 2015.

Den anden graf viser hvordan antallet av e-bøker er stadig stigende.

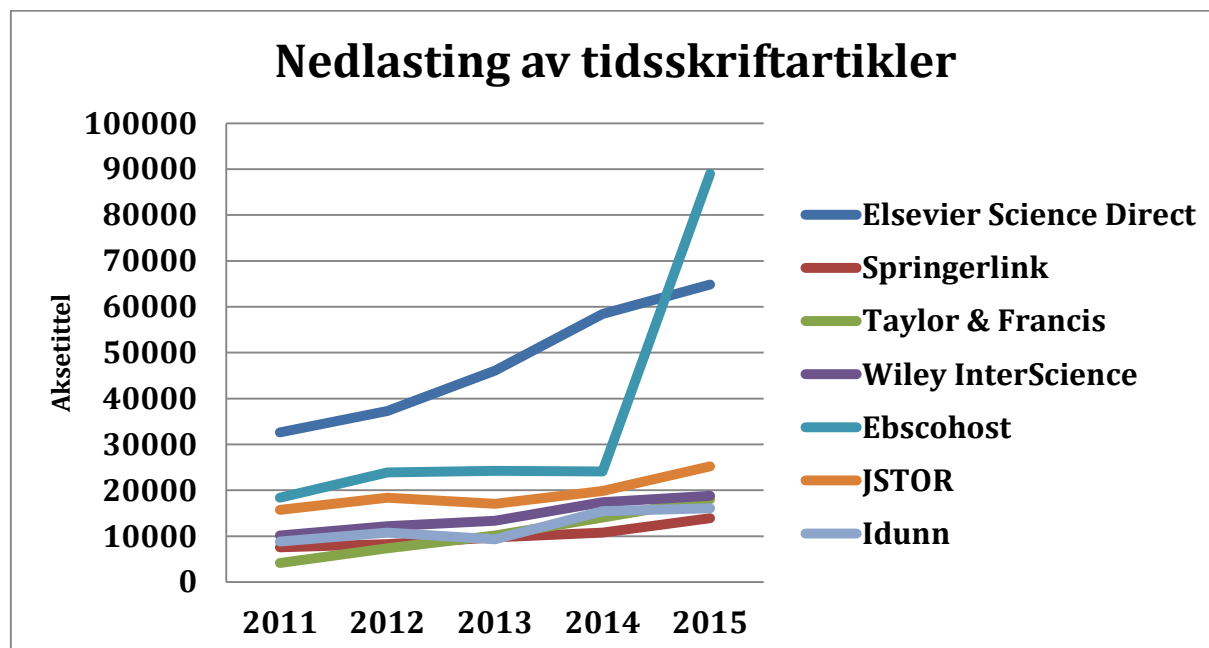

Den tredje grafen viser økningen av nedlastninger fordelt på bibliotekets tre e-bokleverandører.

Den fjerde grafen viser hvordan antall nedlastninger av tidsskriftartikler øker.

Overgangen til det nye søkesystem Oria har gjort tidsskriftartiklene lettere tilgjengelig, og vi ser særlig økning i nedlastinger fra Ebscohost.

Implementering av nytt Biblioteksystem

Sammen med øvrige norske fag- og forskningsbiblioteket tok UBA i bruk det nye biblioteksystemet Alma i slutten av november.

Med lanseringen av Alma fra Ex Libris har vi nå et moderne biblioteksystem som også favner administrasjon av det elektroniske (tidligere brukt «digitale biblioteket») biblioteket. God planlegging fra Bibsys sin side gjorde at implementeringsfasen stort sett gikk knirkefritt uten store konsekvenser for brukerne våre. Perioden etter lanseringen ble imidlertid preget av en del feilretting og læringskurven har vært bratt. Det forrige biblioteksystemet var brukt i nesten 30 år, så det har uten tvil vært en krevende prosess å skifte til et helt nytt system når det gamle har vært så innarbeidet. Kollegiet har lagt ned en stor arbeidsinnsats og skal ha honnør for det.

Det ble satt av mye tid og ressurser til opplæring, trening, konfigurering, testing og rapportering. Over 100 workshoper har vært arrangert internt, med fokus på de ulike delene av systemet.

Ekstra budsjettmidler har muliggjort frikjøp av arbeidskraft i bl.a. skranketjenesten, prosjektledelse og deltakelse på eksterne seminarer og konferanser.

I tillegg har det vært tett samarbeid med andre institusjoner som Universitetsbibliotekene i Oslo og Stavanger. Fokuset videre vil være å få på plass gode arbeidsrutiner i det nye biblioteksystemet samt fokus på gevinstrealiseringer.

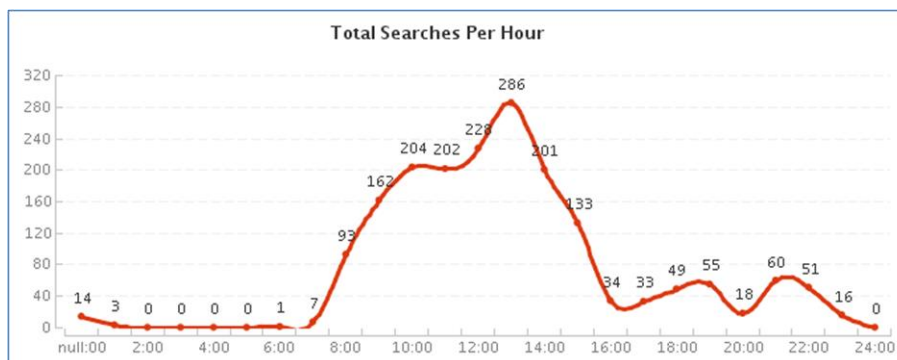
Oria

Oria presenteres som «hele biblioteket i ett søk», og inkluderer ikke bare bibliotek katalog men også UBs norske og internasjonale tidsskrift og ebok-abonnementer. Dette gir sluttbrukeren en bedre oversikt fra første søk.

Ved overgang til det nye biblioteksystemet Alma i november, ble det også lansert en ny versjon av søketjenesten Oria. Begge systemene leveres av Ex Libris, noe som gir sluttbrukeren flere muligheter enn tidligere, bl.a. forlengte utlånstid for innlånte bøker, se status for bestilling og beskjeder fra biblioteket.

Utifra statistikken opplever vi en økning i antall søk og nedlasting fra ulike databaser de siste to årene. Spesielt gjelder dette EBSCO, som har hadde en økning på 369% i 2015.

Søk i Oria – time for time

Grafen illustrerer søkeaktiviteten i Oria en hverdag i desember. Aktiviteten bygger seg opp fra klokken 8, og størst aktivitet er det i 13-tiden.

Nettsider

Universitetsbibliotekets nettsider (uia.no/bibliotek) er fortsatt blant UiAs 10 mest besøkte nettsider, og portalen har som foregående år rett i underkant av 200 000 unike sidevisninger i 2015.

Det har over flere år vært arbeidet for å synliggjøre inngangen til nettsidene på flere steder, og flest klikk kommer via Fronter, UiAs informasjonssider for studenter og forsiden uia.no.

I tillegg benyttes libguides til databaseliste og fagsider. Trafikken på disse nettsidene øker med 12%. Mange sidevisninger er ikke et mål i seg selv, men at våre brukere raskt finner det de er på jakt etter. De nye nettsidene som ble lansert i 2014 la brukerstatistikk til grunn, og vi mener å i større grad ha lyktes med dette enn tidligere år.

Open Access – AURA

UiAs mål er at minst 30% av den vitenskapelig produksjonen skal deponeres (lastes opp, lagres?) i AURA. Målet ble nådd i 2013. Arbeidet med å legge inn publikasjoner fra 2015 er nå avsluttet, og det ble deponert 74 vitenskapelige artikler og 4 bokkapitler. AURA inneholder nå 1058 vitenskapelige artikler, 104 doktoravhandlinger og 2090 masteroppgaver.

UBA koordinerer arbeidet med en lokal publiseringsplattform basert på *Open Journal System*. UiA er nå vertskap for følgende fem tidsskrifter: *Early Modern Culture Online*, *Journal of Comparative Social Work*, *Nordic Journal of Modern Language Methodology*, *European Journal of Workplace Innovation* og *NTM-Online* (<http://journal.uia.no/>).

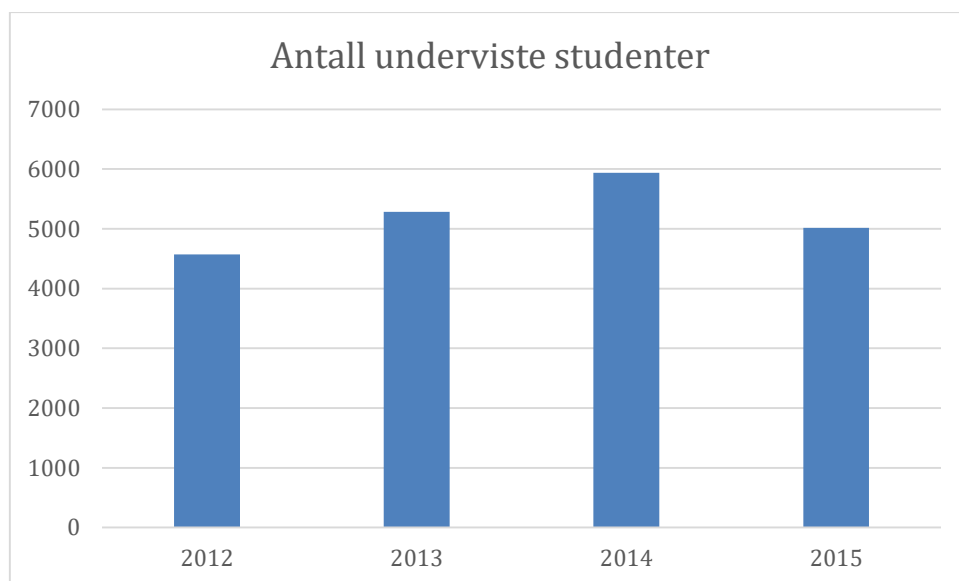
BOLK

I 2015 ble det utarbeidet nye rutiner på UiA knyttet til kompendier og UBA tok ansvar for opplæring av lærere innen bestilling av kompendier via tjeneste BOLK (levert av Kopinor).

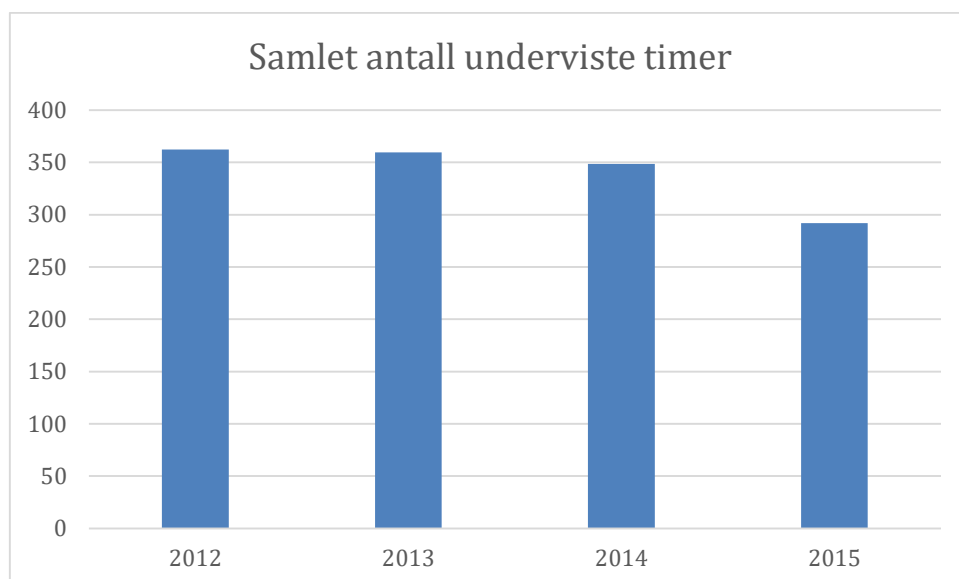
I 2015 ble det utarbeidet nye rutiner knyttet til kompendier ved UiA. Alle kompendier skal registreres og lages via tjenesten BOLK (levert av kopinor). UBA tok/fikk ansvaret for opplæringen i bruk av tjenesten. I juni og mai 2015 ble det gjennomført 30 kurs for lærere/ansatte? (Kristiansand og Grimstad). Grunnet svakheter ved tjenesten oppstod det stort behov blant lærere/ansatte for personlig veiledning, noe UBA leverte i denne perioden. Det ble opprettet 90 nye brukere av BOLK systemet og 117 kompendier ble bestilt og levert av Kopinor. På grunn av mangelen på kapasitet til personlig veiledning ble det opprettet FAQ side med hjelp og veiledning til bestilling av nye kompendier (<https://intra.uia.no/InfoService/driftservice/Trykkogkopi/Sider/Kompendier.aspx>) etter sommeren 2015. Nettsiden oppdateres ved behov og alle lærere/ansatte som tar kontakt angående bestilling av kompendier er henvist til denne siden. I november og desember ble det gjennomført ny runde med kurs. Til sammen var det 13 kurser i både Kristiansand og Grimstad, 11 nye brukere ble opprettet og 74 kompendier ble bestilt. Fungerende FAQ side var en av grunnene til at behov for personlig veiledning var betraktelig mindre i november/desember enn i juni / mai.

Undervisning

Undervisning har høy prioritet og er en viktig aktivitet for å gjøre studenter og ansatte best mulig i stand til å utnytte seg av de ressursene som er tilgjengelige via universitetsbiblioteket. I 2015 har 5017 studenter og ansatte deltatt på kurs som biblioteket har gitt i 2015. Dette er en liten tilbakegang/nedgang på 16% fra 2014.

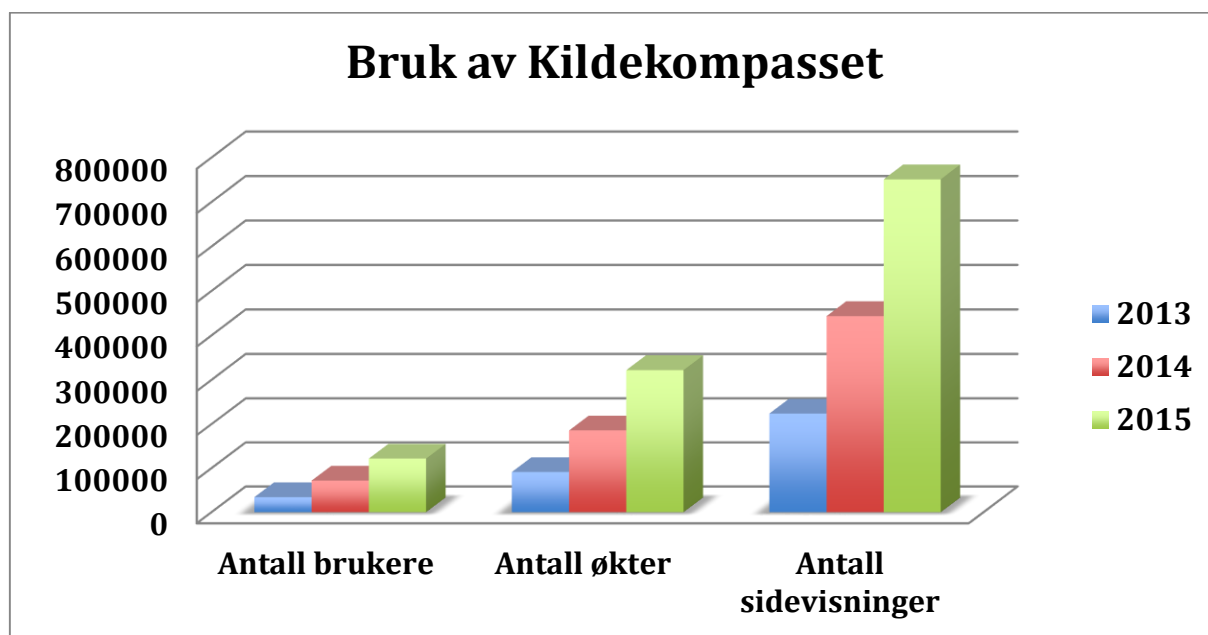

Kursene som i størst mulig grad bør (blir?) integrert i studieløpene, skal bidra til at studenter og ansatte kan bruke UBAs ressurser og tjenester best mulig.

Kildekompasset utvikling 2015.

Kildekompasset fortsetter sin store suksess. Antallet brukere og sidevisninger fortsetter å øke.

I 2015 ble kildekritikkdelen av Kildekompasset fullført i samarbeid med HiT og UiS. De nye sidene inneholder sjekklister og dybdeinformasjon, en ny animasjonsfilm og quiz. Firmaet Bouvet ble brukt til å programmere de nye sidene. Prosjektet ble sluttført i mai 2015 og det ble nedsatt en ny redaksjonsgruppe med medlemmer fra alle de tre institusjonene.

Prosjektet bestod av:

Styringsgruppe: Bibliotekdirektør Frode Bakken (HiT), bibliotekdirektør Gitte Kolstrup (UBIS), universitetsbibliotekar Henry Langseth (UBA)

Prosjektgruppe: Ellen Hermanrud (HiT), Anne Beth Våga, Inger Gåsemyr og Mona Henriksen (UBIS), Birgitte Kleivset, Reidar Bjorvatn, Hilde Daland (prosjektleder) og Siv Holt (erstattet av Roger Fromreide-Nessler i 2015).

Ny redaksjonsgruppe er nedsatt og består av Ellen Hermanrud (HiT), Anne Beth Våga, Inger Gåsemyr og Mona Henriksen (UBIS), Birgitte Kleivset, Dina Møll Schoder og Marte strand(?) (UiA). Hilde Daland (UiA) fungerer som redaksjonsleder.

Ny epost ble satt opp: post@kildekompaset.no Denne går inn i ny vaktordning fordelt mellom de tre institusjonene. Mandager: HiT. Tirsdager og onsdager: UiS. Torsdager og fredager: UiA.

Arrangementer avholdt på UBA:

UBA har i løpet av 2015 hatt 13 arrangementer i bibliotekets lokaler. Arrangementene er dels gjennomført på bibliotekets arrangementsgruppes eget initiativ og dels etter forespørsel fra fagmiljøene på UiA eller i samarbeid med Norsk forfattersentrum. Arrangementene er primært koblet til UiAs egen forskningsaktivitet, men vi har også hatt aktuelle temaer med foredragsholdere fra samarbeidende institusjoner. Arrangementene har fått omtale på bibliotekets nye Aktuelt-side www.uia.no/bibliotek/aktuelt med bilder og lenker til relevant fagstoff i bibliotekets samlinger og elektroniske ressurser.

Tittel	Dato	Besøkstall
Elise Cowen	11.11.2015	40
Brenner for Barokk	14.10.2015	35
Psykisk helse	16.09.2015	81
Irske dager: Look Behind You!	15.09.2015	22
Kommunereformen	01.09.2015	28
Herta Müller	23.04.2015	40
Yttringsfriheten	23.04.2015	10
Landssvikarkivet opna	16.04.2015	15
Vigdis Hjorth	15.04.2015	70
Skolemat	17.03.2015	19
Konflikten i Ukraina	05.02.2015	35
Gabrielle Haefs	21.01.2015	40

Liste over utstillinger:

Måned:	Antall:
Januar	6
Februar	4
Mars	7
April	3
Mai	0
Juni	0
Juli	0
August	7
September	7
Oktober	3
November	4
Desember	3
Total:	44

Januar (6)

- Ord gjør forskjell
- Sjokolade
- Ytringsfrihet Je suis Charlie
- Die Deutsche Stimmen: Gabriele Haefs
- Friluftslivets år 2015
- Holocaust 70 år

Februar (4)

- Den internasjonale kreftdagen
- Axel Jensen og beat litteratur
- Sørlandslitteraturpris
- Eventyr fra Holt samlingen

Mars (7)

- Verdens villmarksdag
- Rigoletto
- Odderøya
- Internasjonal dag for lykke
- Johann Sebastian Bach
- Forbudte bøker
- God påske

April (3)

- Die Deutsche Stimmen: Herta Müller
- Die Deutsche Stimmen: Günther Grass
- The Tragedy of 1989

August (7)

- Hamsun/Ibsen dagene
- Atombombene over Hiroshima og Nagasaki
- Vekkelsen på Agder og folkemusikk i Setesdal
- Kristiansand og gatekunst
- Gabriel Scott
- Skeive dager
- Kommunereformen

September (7)

- Pøbler kinodokumentar
- Tegneserier
- En folkefiende
- Paal-Helge Haugen 70
- Flyktningsituasjon i Europa
- Irske dager
- Mat

Oktober (3)

- Henning Mankell
- Barokkmusikk
- Verdensdelene

November: (4)

- Sol og lys
- Astrid Lindgren
- Jon Fosse
- Årets språkdag

Desember (3)

- Luer og strikk
- Tunisia
- Allen Ginsberg